

PLATO

Tisková zpráva
1. prosince 2021, Ostrava

Tradiční vánoční strom se po pandemické pauze vrací do PLATO Ostrava

Po dvou letech se do PLATO vrací autorský vánoční strom, letos již posedmé. Tvorby se tentokrát chopil kolektiv Spodní 27 ve spolupráci s dětmi z vyloučené lokality Jirské osady v Ostravě-Přívoze. Vernisážový večer díla nazvaného Potřeba se uskuteční 8. prosince. Po ukončení výstavy 9. ledna 2022 galerie plánuje objekt umístit do veřejného prostoru Jirské osady, aby sloužil místním jako prvek ke hraní i setkávání.

Autorský vánoční strom je oblíbenou tradicí spojenou s koncem roku v PLATO. Letošní, v pořadí již sedmý autorský vánoční strom je ale spíše vánočním lesem. Les totiž představuje metaforu ke kolektivnímu způsobu tvorby, kterou si zvolil letošní autorský tým. Členky a členové kolektivu Spodní 27 tvoří a žijí v sociálně vyloučené lokalitě Jirské osady v Ostravě-Přívoze. Kolektiv se zde pravidelně setkává s dětmi a mládeží, které nyní přizval i k vymýšlení podoby autorského stromu.

Na základě dětských návrhů objekt naplňuje funkci dětského hřiště. Po ukončení výstavy by si jej autorky a autoři přáli převést do zalesněného prostranství Jirské osady, kde dětem poslouží i nadále. „*V téhle osadě žije asi tři sta dětí. A není tu ani jedno hřiště, žádná plocha, na které by si mohly bezpečně hrát,*“ objasňuje motivaci autorský kolektiv, který nechce být uváděn jmenovitě, ale pouze jako celek.

Kolektiv svému lesu letos přidělil tvar koruny. „*Koruna je motiv, který se v lokalitě často objevuje. Místní ji kreslí na zdi, tetují si ji, říkají si king jako uznání,*“ vysvětluje kurátorka Zuzana Šrámková. Základním materiálem díla jsou tzv. svahovky, cihly, které se používají k přidržování záhonů. Konstrukci doplňují i cihly z betonu, lana a ocelové trubky. Skoro tři metry vysoký objekt s dvoumetrovou vnitřní herní plochou nebude dokončen k vernisážnímu dni. Během celé výstavy bude dále růst a svou finální podobu získá převezením do lokality.

PLATO

„Připadá nám důležité, jak Kolektiv Spodní 27 zapojuje komunitu zespoda. Své aktivity ani sami nepovažují za nějakou iniciativu. Všechno, co s místními dětmi a obyvateli dělají, dělají přirozeně,“ zdůvodňuje výběr letošních autorů druhý z dvojice kurátorů, Jakub Adamec.

V průběhu výstavy bude instalace doplněna o dětské skici objektu a video reportáže kolektivu TV Páteř, který je rovněž spjat s lokalitou. Videá zachytí workshop tvorby televizní reportáže s dětmi z Jirské osady a další aktivity, které Kolektiv Spodní 27 s místními podnikl.

Kvůli zhoršené epidemiologické situace galerie neuskuteční 8. prosince běžnou vernisáž, ale vernisážový večer. PLATO zve návštěvníky, aby chodili průběžně v době od 16 do 20 hodin.

Tradici autorského vánočního stromu PLATO odstartovalo v roce 2014. V minulosti byli jeho tvůrci například Šárka Mikesková, Elli Tiliu Motýlová, Katarína Szányi, ateliér Text Forma Funkce Fakulty umění Ostravské univerzity, manželé Škutovi a Eduard Halberštát.

Přílohy:

Kurátorský text a medailon (níže)

Foto: Autorská koláž kolektivu Spodní 27

PLATO je dynamická a otevřená instituce založená městem Ostrava. Aktuální podoby současného (vizuálního) umění zprostředkovává od roku 2016, aniž by budovala vlastní sbírku. Působí na ploše téměř 5000 m² v bývalém hobbymarketu Bauhaus v centru Ostravy. Jejím definitivním sídlem se stanou zrekonstruovaná památkově chráněná městská jatka.

Kontakt pro média:

Magdaléna Michlová

PLATO Ostrava, příspěvková organizace
Janáčkova 22 (bývalý Bauhaus)
702 00 Ostrava
+420 702 206 099 info@plato-ostrava.cz
www.plato-ostrava.cz

PLATO Ostrava je příspěvkovou
organizací statutárního města Ostrava

OSTRAVA!!!

PLATO

magdalena.michlova@plato-ostrava.cz

(+420) 727 815 134

Potřeba

9/12/2021–9/1/2022

Vernisážový večer 8/12 d 16 do 20 h

Autorky/ři: Kolektiv Spodní 27

Kurátor/ka: Zuzana Šrámková a Jakub Adamec

Autorský vánoční les: Potřeba

Tradiční umělecká intervence na téma vánočního stromu se po loňské pandemické pauze už posedmé vrací do PLATO. Tentokrát se však poprvé z vánočního stromu stává vánoční les. Autorkami a autory projektu nazvaného Potřeba jsou členky a členové Kolektivu Spodní 27.

Vánoční les vyrůstá z kolektivních aktivit, participace, spolupráce, solidarity, empatie, z potřeby služby a péče, ale také z fantazie, vzájemného pronikání umění a života, z úvah o užitečnosti umění a jeho propojení se sociálním aktivismem. Ostravský kolektiv Spodní 27 žije v komunitě ve vyloučené lokalitě přívozké Jirské osady, konkrétně v ulici Spodní v domě č. 27. V srpnu letošního roku na této adrese kolektiv zorganizoval několikadenní akci nazvanou Kolektivní hrad, jejíž součástí bylo vybudování hradu z dřevěných palet. Tento objekt se stal dočasným veřejným prostorem, místem setkávání a konání kulturních akcí. Vytvoření hradu mělo několik cílů: stmelení komunity, posílení vědomí vlastní hodnoty a síly spolupráce, diskuze s komunitou o možnostech společného zkvalitňování lokality a života/ů, boj proti rasovým předsudkům, propojování institucionálně-uměleckého světa s veřejností a nacházení společného jazyka. Na tyto cíle se kolektiv nezaměřil jen v průběhu uvedené akce, ale krok po kroku k nim směřuje stále.

Dokážeme definovat nespočet potřeb dětí z vyloučených lokalit v současné české společnosti. Co ale potřebují konkrétně děti z Jirské osady? Kolektiv Spodní 27 ve spolupráci

PLATO Ostrava, příspěvková organizace
Janáčkova 22 (bývalý Bauhaus)
702 00 Ostrava
+420 702 206 099 info@plato-ostrava.cz
www.plato-ostrava.cz

PLATO Ostrava je příspěvkovou
organizací statutárního města Ostrava

OSTRAVA!!!

PLATO

s dětmi samotnými jako jednu z takových potřeb definoval dětské hřiště, které v oblasti Jirské osady chybí. A Vánoce jsou časem splněných přání a potřeb!

Kolektiv se s dětmi dlouhodobě setkává na sousedské bázi. Tato setkávání/setkání často přechází v zábavné hry. Na jednom z nich kolektiv položil otázku, jak by takové ideální hřiště podle jirských dětí mělo vypadat. Děti pak během října vytvořily mnoho kreseb, přičemž jedním z nejčastěji kreslených motivů byla koruna. S tímto symbolem se setkávají (nejen) v Jirské osadě každodenně – na zdech, v motivech tetování nebo právě v kresbách dětí. A koruna se stane i dominantním prvkem finální intervence v PLATO. Podle kreseb dětí tedy kolektiv začal zpracovávat skici a prostorové modely. Z modelů nakonec vznikne i samotné umělecké dílo - objekt, který bude zároveň hracím prvkem. Vánoční les se následně zrodí převezněním a umístěním díla přímo do lesíka v Jirské osadě poté, co skončí výstava v PLATO.

Letošní vánoční výstava v PLATO je tedy součástí dlouhodobějšího procesu. Kromě prezentace zmíněných kreseb, skic, modelů a fotografií bude v průběhu jejího měsíčního trvání navíc přímo ve výstavě postupně vytvářen objekt/hrací prvek. Všechny fáze projektu zaznamená TV Páteř a vznikající reportáž bude postupně zveřejňovat.

Důležitými prvky autorského vánočního lesa tak nejsou jen kolektivní a komunitní aktivity, spolupráce a vytvoření skutečné situace v měřítku 1:1, ale i vystoupení z galerijního prostoru do prostoru veřejného či přístup k autorství. Umělkyně a umělci tvořící kolektiv přicházejí s koncepcí, jejich autorství se však stává irelevantním; zhmotnění koncepce konceptu je vytvářeno společně. Rasheed Araeen, britský umělec, teoretik a kurátor narozený v Pakistánu, věří, že „umělci jsou obdařeni specifickou představivostí a mají moc zahájit procesy užitečné pro různé komunity.“ Podle Tanii Bruguery, kubánské umělkyně, aktivistky a iniciátorky Arte Útil, lze „užitečné“ umění charakterizovat několika kritérii: „přináší nové sociální ‚využití‘/ je výzvou pro systém, v němž funguje (na různých úrovních)/ je „time-specific“/ nahrazuje autorky a autory iniciátorkami a iniciátory, diváky zase uživatelkami a uživateli/ má praktické a příznivé účinky pro užívající osoby / usiluje o rovnováhu a zároveň se přizpůsobuje měnícím se podmínkám / znovuobjevuje v estetice systém změny“.

Spolupracujme.

PLATO

Kolektiv Spodní 27 je tvořen umělkyněmi a umělci, kteří a které působí v ostravské Jirské osadě na ulici Spodní okolo domu č. 27. Kolektiv je otevřený vůči svému okolí. Chce bořit bariéry mezi uměleckou produkcí a diváky. Mezi sociálně vyloučenými lokalitami a privilegovanějším zbytkem Ostravy. Chce vytvářet pochopitelné a užitečné umění a současně neprodukovat masové umění. Nevytvářet konzumní, ale participativní umění. Nevyprávět, ale komunikovat. Bez lidí, kteří jsou neoddiskutovatelnou součástí prostředí, nelze vytvořit site – specific. Bez toho pro ně není možné ztotožnit se s uměleckou scénou.

Děkujeme za podporu Ministerstvu kultury ČR a Moravskoslezskému kraji.